

VIII, 238; típic d'aquest origen és el fet que també es diu *un mena* per un trampós o mentider (DFgra., DAMen.), d'on resulta evident el caràcter figurat i semi-jargonesc de l'expressió, cosa inconcebible si es tractés d'un descendent hereditari de MENDA: llavors el mot no mancaria en el Continent i en cat. antic; i un mossarabisme és impossible, car ND es conservava en mossàrab.

¹ «Les dents *menejar-se* o tremolar», JnEsteve, k-4-e; «miraren-li la cama e trobaren-la tota rompuda --- e al *menejar* que-l fahien Tirant se esmortí tres voltes», comprovat en la princeps cap. 236 (NCl. iv, 79, hi posa *manejar*; *meneig*, Riq., 732 = NCl. iv, 113 al cap. 148) (on no he pogut veure la pri.) posen *maneig* tant Riq., 448.11f., com NCl. III, 111.17. *Menejava* en StVicentF (Quar., 73.25, cf. el passatge cit. a DOFI: «Una paraula seua 'valia més que una escretura': es lletres... no és que foren formigues pa ell, sinó que... parlan s'entenen es hòmens cuan se *meneja* raó!»), *Canyissaes*, 121. Per allà mateix sento «*meregar* la terra treballant» (Novelda, 1963) que sembla el mateix verb amb una -r deguda a dissimilació o alguna contaminació (diuen *mereixe's les garrofes* si un pagès s'escarrassa molt).
² Vegeu-ne frases en el seu *Awestisches Elementarbuch*, § 212. — ³ Sens dubte hi ha hagut qui els confongui: «dues escales --- la de mà dreta *emmenava* al departament de les dones», Noller, *Notes de color*, 106, però quasi mai no s'han usat l'un per l'altre.

Menargues, V. *menar* *Menat*, V. *manat* (MÀ) i *menar* *Menater* 'cerimonial del chor', alteració fonètica de **monater* per *monitori* (AMONESTAR) *Menatge* gallicisme intolerable, del fr. *ménage* (cf. supra a MENAR) *Menauri* (esmenar en AlCM etc. l'errada accentual) *Menc* d'una contaminació entre *mè* (V. MEC) i *manc*/MANCAR *Menció*, *mencionar*, V. *ment* *Mençonega*, *mençoneguer*, -*egueria*, *mençonger*, *mençonja*, V. *mentir* *Mencos*, V. *menys*

MENDA, MENGA, MAN, 'jo', termes de caló, d'origen tsigan hindú (scr. *mā*, indoïrani *māna* etc.), per als quals veg. MLWagner, *Argot Barc.*, p. 69; tots vénen de diverses formes flexives del mateix pronom en llengua gitana; potser també el tort. *mèndia* 'ximple' (BDC III, 102) aplicat a un subjecte d'aires deixats i agitanats (cf. *manguis*, *mangue*, altres formes del mot caló).

Mendaia mall. local, potser encreuament de GANDALLA amb el sinònim aràbic *baniqa* (ALBANEGA, DCEC) en el sentit de 'sac o bossa de xarxa' *Mendastre*, V. *ment* *Mèndia*, possessió a Manacor: potser podem pendre el suggeriment etimològic, en AlCM, en el sentit de NL provinent del NP d'algun antic senyor navarrès? Pres al peu de la lletra és clar que és un disbarat *Mèndia*, V. *menda*

MENDIC, ant. 'captaire', pres del ll. *mendicus* id. ⁶⁰

□ 1.ª doc.: Llull.

«Per ver dit està hom ric / de bondat e d'esperit, / e per mentir és hom *mendic*», *Los Cent Noms de Déu* (xxvi, 24, p. 228); «ab axò se acordà lo propheta Daviu quan dix 'yo só *mendic* e pobre'» i altres cit. d'Eix. (Do. Comp.) en DAG. i AlCM. També hi havia en aquell temps una var. rebuda hereditàriament del ll., amb l'evolució fon. normal de la nostra llengua, *menic*, que estigué en ús durant tota l'època med.

En Eiximenis és més freqüent *menic* que l'altra (vegeu-ne una altra cita en DAG.): «aquestes males arts, axí com alquímia, nigromància e ses espècies, de continent fan los homes grans monsonaguers --- e-ls fan pobres e *menics*, en tant que sobtosament desgasten un món» (*Regiment*, NCl. XIII, 136.4); «vulles pendre un bon castic: no faces brega ab hom ric / si tu est pobre e *menic*: / lo plet perdries!», Turmeda (*Bons Amon.*, NCl., 153); «mils seu en la taula del Rey aur qu'en la casa del pobre o del *menic*», Andreu el Capellà (*De Amore*, p. 25), o sigui que or en coberts o vaixella no hi escauen com en una taula règia. És a dir que el mot s'havia tornat sinònim més aviat de *pobre* que de mendicant. O bé era 'mesquf': «¿lo fills allete / e que m'esplete? / No-u farà Déu! / --- / Clar vos ho dic: / si sou *menic*, / avar, / dolent / —deya-u la gent— / ara-n só certa / ---», JRoig (*Spill*, 5137); de vegades grafiat *manic* (així en uns versos d'Arnau d'Erill, on rima amb *repic*, PICAR, BABL xxxix, 216.139).

³⁰ DERIV.: El verb MENDICĀRE 'captar', 'demanar almoïna' no es troba gaire en la forma hereditària *menigar* («tot orp e affoylat, e tot altre *menigant* --- d'altra llengua --- dins 4 dies primers vivens sien tots ixits de la ciutat», delib., *Arx. Mun. Bna.*, a. 1323; un cas del *Gènesi* mj. S. xv, en AlCM), però en canvi apareix com a català en la forma sàvia *mendicar* des del segle XIII; ja la trobem en les *Vides Ross.*: «a él failiren diners, per què él ac a *mendicar*», f° 146r2; ¹ i després la trobem sovint en textos de totes les èpoques, ja en B. Metzge, o en una carta de l'expoliada Comtessa d'Urgell c. 1415 a l'Antequera: «dotada me devíets haver en ferm ço del meu e que no haja anar *mendicant* axí com he ---» (p. p. Giménez Soler).

Mendicaire [DAG.; Ruyra; addició de Fontserè al seu DOrt.]. *Mendicant* aplicat a les ordes mendicants [Ss. xv i xvi, DAG.]; ² i sempre usat amb aplicació general (Fabra àdhuc li donà sovint preferència a *captaire*, p. ex. és el terme de què se serveix per traduir *beggar* en la seva Gramàtica Anglesa). *Mendicació* ⁵⁰ [1449, *Ardits* II, 84]. *Mendicament*. *Mendicitat* [1647, DT.]. *Mendicó*. De *menic*: *meniguesa*; *meniquesa*.

¹ Així en el ms. principal, però ac a *captar* en el ms. B, *mendicare* en l'original llatí. També es troba en aquesta obra, alguna vegada, una variant intermèdia *menidigar* («estatz floritz per so que tornets marfi, e estaretz rics temporalment per so que totz temps *menidiguetz*», 23v2) que cal no confondre amb l'ús modern que n'ha fet algú, el qual no és més que un intolerable castellanisme. — ² «Pobra e *mendicant*», *Decam.* VII, § 9, 424.23, trad. *povero*